

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 208/04-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. augusta 2004 v senáte zloženom z predsedu Eduarda Bárányu a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť Ladislava Schneidera, B., zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., ktorou namieta porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 272/93, a takto

r o z h o d o l :

1. Právo Ladislava Schneidera na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 272/93 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava II p r i k a z u j e , aby v konaní sp. zn. 10 C 272/93 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Ladislavovi Schneiderovi priznáva primerané finančné zadost'učinenie vo výške 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava II p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava II je p o v i n n ý uhradiť trovy právneho zastúpenia advokátovi JUDr. S. J., B., vo výške 16 600 Sk (slovom šesťtisícšesťsto slovenských korún) na účet právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti Ladislava Schneidera n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. mája 2004 doručená s'ťažnosť Ladislava Schneidera, B. (ďalej len „s'ťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., ktorou namieta porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) Okresným súdom Bratislava II (predtým Obvodný súd Bratislava 2; ďalej len „okresný súd“ alebo „obvodný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 272/93.

S'ťažovateľ v s'ťažnosti namieta, že konanie o vyplatenie finančných náhrad ako nárokov vyplývajúcich z pracovného pomeru, ktoré začalo 7. decembra 1993, nie je ani v súčasnosti po viac ako 10 rokoch právoplatne ukončené a vo veci dosiaľ nebolo vynesené ani jedno meritórne rozhodnutie.

S'ťažovateľ v tejto súvislosti žiada, aby ústavný súd

- deklaroval porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prerokovanie veci v primeranej lehote

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 272/93,

- prikázal okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 272/93 konať bez zbytočných prierahov,
- priznal sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 200 000 Sk a náhradu trov konania. Návrh na priznanie primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľ odôvodnil trvajúcim pocitom právnej neistoty.

Ústavný súd 23. júna 2004 sťažnosť sťažovateľa prijal na ďalšie konanie uznesením č. k. III. ÚS 208/04-9.

Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Preto ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania, lebo vzhľadom na charakter veci, kde je rozhodujúci prehľad spisu, nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

Sudkyňa poverená zastupovaním predsedníčky okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadrila k sťažnosti listom doručeným ústavnému súdu 9. augusta 2004. Po oboznámení s obsahom sťažnosti, ako aj predmetného spisu konštatovala, že vo veci nedochádza k zbytočným prierahom, preto sťažnosť považuje za nedôvodnú.

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti sťažovateľa, vyjadrenia sudkyne poverenej zastupovaním predsedníčky okresného súdu a hlavne spisu okresného súdu sp. zn. 10 C 272/93 zistil nasledovný priebeh a stav konania:

Sťažovateľ podal 7. decembra 1993 ešte obvodnému súdu žalobu, ktorou sa domáhal voči J. P., B., podnikateľovi, majiteľovi firmy SLOVBUS (ďalej len „odporca“), vyplatenia finančných náhrad ako nárokov vyplývajúcich z pracovného pomeru. Odporca ako zamestnávateľ počas trvania pracovného pomeru, ktorý sťažovateľ s odporcom uzavrel 1. augusta 1992 na dobu neurčitú, nevyplácal sťažovateľovi dohodnutú mzdu, a to počnúc mesiacom december 1992 až do 2. augusta 1993, keď odporca rozviazal so sťažovateľom pracovný pomer. Žaloba bola na obvodnom súde zaregistrovaná pod sp. zn. 10 C 272/93.

Odporca svoje stanovisko k žalobe doručil obvodnému súdu 9. februára 1994. Vyjadril sa však iba k vzorovému podpisu sťažovateľa, pričom tvrdil, že podpis uvedený v návrhu nie je podpisom sťažovateľa. K meritu veci sa nevyjadril.

Za účelom overenia uvedenej skutočnosti predvolal obvodný súd 28. februára 1994 sťažovateľa na 15. marec 1994. Keďže doručenie predvolania sťažovateľovi nebolo vykázané, obvodný súd opätovne stanovil termín a predvolal sťažovateľa na 14. apríl 1994. Do úradného záznamu z tohto dňa obvodný súd zapísal, že prítomný sťažovateľ potvrdil svoj vlastnoručný podpis na návrhu a trval na podanom návrhu. V nadväznosti na to obvodný súd 20. apríla 1994 vytýčil pojednávanie vo veci na 16. máj 1994.

Ďalej vo veci konajúci obvodný súd a od decembra 1996 už okresný súd viackrát nariadil pojednávanie (16. mája 1994, 3. júna 1994, 8. júla 1994, 10. októbra 1994, 5. decembra 1994, 30. januára 1995, 20. februára 1995, 20. marca 1995, 24. apríla 1996, 10. júla 1996), viaceré pojednávania odročil pre neospravedlivenú neúčast' odporcu aj napriek hrozbe uloženia pokuty a aktívnej súčinnosti s Miestnym oddelením Policajného zboru Bratislava - Ružinov - východ, zabezpečoval listinné dôkazy do spisu (od odporcu ako zamestnávateľa vyžiadal mzdové listy týkajúce sa sťažovateľa a rozpisy zájazdov, od sťažovateľa vyžiadal rozpisy a vyúčtovania zahraničných služobných ciest, od Slovenskej sporiteľne, a. s., správu o vedení vkladných knižiek manželky sťažovateľa, od dotknutých cestovných kancelárií vyžiadal ich vyjadrenia k veci), vykonal znalecké dokazovanie znalcom z odboru mzdy, ktorý vypracoval a odovzdal odborný posudok (11. júla 1997), doručoval znalecký posudok na vyjadrenie účastníkom konania (listom z 25. augusta 1997),

čím okresný súd plynulo smeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa (rozhodnutiu vo veci).

Listom zo 17. decembra 1997 oznámil sťažovateľ okresnému súdu, že aj po oboznámení sa účastníkov so znaleckým posudkom nedošlo medzi nimi k dohode, preto navrhol súdu pokračovať v konaní.

Napriek tomuto oznámeniu a opakovaným žiadosťiam sťažovateľa o pokračovanie v konaní okresný súd vo veci ďalej nekonal, a to až do 11. novembra 1999, keď vytýčil pojednávanie na 15. december 1999.

Pojednávania nariadené na 15. december 1999 a 22. marec 2000 boli odročené pre závalu v doručovaní (nebolo vykázané doručenie predvolania sťažovateľovi). Dôvodom tohto stavu však bola súdom nesprávne uvedená adresa právneho zástupcu sťažovateľa na predvolaní napriek tomu, že právny zástupca ešte listom z 26. marca 1998 oznámil súdu zmenu sídla jeho advokátskej kancelárie.

Dňa 19. mája 2000 sťažovateľ doručil okresnému súdu návrh na doplnenie dokazovania v konaní. Od tohto obdobia okresný súd ďalej konal, keď posudzoval zmenu návrhu sťažovateľa zo 4. októbra 2000 a doručoval ho odporcovi, sťažovateľovi doručoval návrh na doplnenie dokazovania zo strany odporcu z 5. októbra 2000, vo veci pojednával (31. mája 2000, pojednávania 11. októbra 2000 a 20. decembra 2000 boli odročené pre neprítomnosť prísediacej, 21. februára 2001), uznesením z 21. februára 2001 pripustil zmenu petitu na návrh sťažovateľa.

Po tomto ostatnom úkone bol okresný súd nečinný do 28. septembra 2001, keď nariadil pojednávanie na 12. december 2001 (bolo odročené podobne ako pojednávanie nariadené na 3. apríl 2002 a 21. jún 2002 pre neúčast' odporcu, predvolanie mu doručovala polícia).

Pojednávanie konané 4. septembra 2002 bolo po výsluchu účastníkov konania odročené za účelom doplnenia znaleckého posudku v zmysle zmeneného petitu žaloby.

Uznesením z 18. septembra 2002 okresný súd uložil ustanovenému znalcovi doplniť svoj znalecký posudok o nový záver z dôvodu pripustenej zmeny petitu.

Na pojednávanie 22. novembra 2002 sa žiadny z účastníkov nedostavil.

Znalec doplnil znalecký posudok a predložil ho súdu 17. novembra 2002. V nadväznosti na to okresný súd doručoval doplnok znaleckého posudku účastníkom a zisťoval zaplatenie preddavku na znalečné (17. januára 2003).

O znalečnom okresný súd rozhodol uznesením až 23. februára 2004 a až 3. marca 2004 nariadil pojednávanie na 28. apríl 2004 a za tým účelom predvolal účastníkov konania. Z dôvodov jednak neospravedlnenej neúčasti odporcu, ako aj nevykázaného doručenia predvolania odporcovi bolo odročené pojednávanie 28. apríla 2004, ako aj pojednávania 9. júna 2004 a 9. júla 2004. Ostatným úkonom okresného súdu bolo nariadenie pojednávania 19. júla 2004 na 8. september 2004.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti neuviedol, či podal sťažnosť na prieťahy v konaní poverenej zástupkyni predsedníčky okresného súdu. Ústavný súd však v okolnostiach tohto prípadu považoval žiadosti právneho zástupcu sťažovateľa o čo najskoršie stanovenie termínu pojednávania doručené okresnému súdu 17. decembra 1997, 12. augusta 1998, 21. januára 1999, 4. októbra 1999, 5. novembra 1999, 20. júla 2001 a 12. marca 2002 za dostatočný prejav vyjadrenia nespokojnosti sťažovateľa s priebehom predmetného konania.

III.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého má každý právo na to, aby sa jeho

vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov, ako aj vyslovenia porušenia jeho práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním vecí na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov“ zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prerokovanie vecí v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 28/01).

Pri posudzovaní, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadnil tri základné kritéria, ktorými sú právna a faktická zložitosť vecí, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu (napr. II. ÚS 813/00).

Z hľadiska prvého kritéria, či išlo o zložitú vec po právnej a skutkovej stránke, ústavný súd konštatuje, že spor o existenciu a výšku nárokov sťažovateľa vyplývajúcich mu z pracovného pomeru je sporom pracovnoprávnym. Súdny majú s takými spormi dlhodobé skúsenosti a právna úprava obsiahnutá v Zákonníku práce je jasná a jej výklad a používanie sú súdnou praxou ustálené. K otázke finančných nárokov súvisiacich s pracovným pomerom (jeho ukončením) existuje množstvo rozhodnutí publikovaných v oficiálnych zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk. Posudzovaný spor takéhoto druhu na okresnom súde podľa názoru ústavného súdu (ktorý sa opiera o obsah spisu) nie je sporom, ktorý by kládol

osobitné nároky na dokazovanie a na právne posúdenie veci. Ústavný súd preto nepovažoval vec právne a fakticky za zložitú.

Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka konania (v postavení žalobcu) v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil skutočnosť, ktorá by mala byť zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom. Z obsahu vyžiadaného súdneho spisu v tejto veci ústavný súd zistil, že sťažovateľ plnil súdom uložené povinnosti (predkladanie listinných dôkazov) riadne a včas, opakovane písomne upozornil okresný súd na svoju nespokojnosť s pomalosťou konania vo svojej veci.

Tretím hodnotiacim kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťuje, či došlo k porušeniu označených základných práv sťažovateľa, je správanie (postup) samotného súdu.

Vychádzajúc z predloženej sťažnosti, z obsahu súdneho spisu okresného súdu a zo stanovísk účastníkov konania ústavný súd zistil obdobia úplnej nečinnosti okresného súdu, a to od 17. decembra 1997 do 11. novembra 1999 v rozsahu 23 mesiacov, od 21. februára 2001 do 28. septembra 2001 v rozsahu 7 mesiacov a od 17. januára 2003 do 23. februára 2004 v rozsahu 13 mesiacov.

V danej veci celkovú nečinnosť okresného súdu v trvaní 43 mesiacov (viac než tri a pol roka) bez toho, aby existovala zákonná prekážka takéhoto jeho postupu, podľa názoru ústavného súdu treba považovať za zbytočný priet'ah, ktorým došlo k porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pri posudzovaní tohto obdobia ústavný súd zobral do úvahy svoju predošlú judikatúru, v súlade s ktorou obdobie poznamenané nečinnosťou všeobecného súdu, keď jeho konaniu nebráni žiadna zákonná prekážka, ústavný súd posudzuje ako zbytočný priet'ah v konaní (napr. II. ÚS 3/00).

Súčasťou hodnotenia zbytočných prietáhov v konaní je aj posudzovanie povahy vecí. Z hľadiska povahy vecí považuje ústavný súd pracovnoprávne spory za spory mimoriadne citlivej povahy, ktoré pripúšťajú chápanie zbytočných prietáhov v prísnejšom meradle, než je to pri iných súdnych sporoch, ktoré nemajú súvis s existenčnou otázkou účastníka (II. ÚS 52/99, II. ÚS 32/02).

V rozhodovacej činnosti ústavného súdu (IV. ÚS 152/03) v súvislosti s uvedeným bolo už poukázané na to, že pod mimoriadnou pozornosťou súdnych orgánov v konaniach, ktorých predmetom sú pracovnoprávne spory (nevyhnutne sem patrí aj vyplatenie finančných náhrad v súvislosti s rozviazaním pracovného pomeru), nemožno rozumieť len kvantitatívny aspekt aktivity súdu, ale aj jej kvalitatívnu stránku s ohľadom na predmet sporu.

Hoci svoju aktivitu dokumentuje okresný súd v spise veľkým počtom nariadených pojednávaní vo veci (25), zo zápisníc z týchto pojednávaní však vyplýva, že veľká časť z nich sa ihneď odročila z dôvodu absencie odporcu.

Odporca sa mnohých nariadených pojednávaní nezúčastnil, a to aj napriek hrozbe uloženia poriadkovej pokuty zo strany okresného súdu a jeho pokusov o doručenie zásielok orgánmi polície. Podľa názoru sťažovateľa však okresný súd nevyužil voči odporcovi opatrenia podľa § 52 a § 53 Občianskeho súdneho poriadku. Bolo jeho povinnosťou zvážiť, ktoré z poriadkových opatrení a postupov, ktoré má k dispozícii, má použiť, tak aby zabezpečil postup v konaní, pretože hrozba pokutou a doručovanie zásielok políciou sa ukázali byť neúčinnými.

O prietáhoch v súdnom konaní možno hovoriť vtedy, ak súd vôbec nevyužije tie procesné alebo iné prostriedky, účelom ktorých je zabezpečenie nielen účinnej, ale taktiež „rýchlej“ ochrany práv účastníkov súdneho konania, prípadne ak k ich použitiu siahne vtedy, keď je ich skutočný príspevok (účinnok) k dosiahnutiu tohto účelu súdneho konania vylúčený, prípadne je značne minimalizovaný (I. ÚS 57/97).

Všeobecný súd vzhľadom na jeho povinnosť organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby sa čo najskôr odstránil ten stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie, zodpovedá za adekvátne a účelné využitie procesných prostriedkov, ktoré mu na tento účel zákon zveruje (vrátane poriadkových opatrení v zmysle § 53 Občianskeho súdneho poriadku). Okresný súd mal možnosť použitím poriadkových opatrení a aj podnetom orgánom činným v trestnom konaní (§ 169b Trestného zákona) pôsobiť na odporcu tak, aby za nerešpektovanie výziev a predvolaní niesol aj zodpovednosť, ktorú podľa príslušných právnych predpisov znášať má. V tomto prípade sa tak nestalo, čo malo za následok vznik prierahu v konaní.

Vznik zbytočných prierahov aj v dôsledku konania okresného súdu spočívajúceho v predvolávaní právneho zástupcu na pojednávanie zasielanom na nesprávnu adresu napriek tomu, že v spise bola adresa na doručovanie právneho zástupcovi správne uvedená, ústavný súd zistil v období od 11. novembra 1999 do 22. marca 2000 (pojednávania nariadené na 15. december 1999 a 22. marec 2000 boli odročené pre uvedenú závalu v doručovaní).

V súvislosti s vyššie uvedeným bral ústavný súd do úvahy svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej k zbytočným prierahom v súdnom konaní nemusí dochádzať len nekonaním príslušného súdu, ale aj takou jeho činnosťou, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníkov súdneho konania. „Aj nesprávna činnosť štátneho orgánu môže zapríčiniť porušenie práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ak činnosť štátneho orgánu nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty ohľadne tých práv, kvôli ktorým sa osoba obrátila na štátny orgán, aby o jej veci rozhodol“ (II. ÚS 33/99, podobne II. ÚS 64/99, II. ÚS 67/2001).

Na základe uvedených zistení a právnych hodnotení ústavný súd rozhodol, že okresný súd v spore vedenom pod sp. zn. 10 C 272/93 konal spôsobom, ktorého dôsledkom boli zbytočné prierahy spolu 47 mesiacov (takmer 4 roky) v súdnom konaní trvajúcom viac než 10 rokov.

Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote postupom okresného súdu v predmetnom konaní tak, ako ich garantuje čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, príp. nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, príp. prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

V súlade s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 272/93 konal bez zbytočných prietáhov. Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Tento účel možno dosiahnuť len právoplatným rozhodnutím.

V súvislosti s úpravou sťažnosti čl. 127 ods. 3 ústavy ustanovuje: „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.“

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“.

Sťažovateľ žiada primerané finančné zadosťučinenie, a to vo výške 200 000 Sk. Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňuje trvajúcim pocitom právnej neistoty.

Pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Hoci ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v označenom súdnom konaní konal bez zbytočných prietáhov, porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru však nemožno účinne odstrániť len uplatnením tejto právomoci ústavného súdu. V dôsledku toho bolo potrebné rozhodnúť aj o primeranom finančnom zadosťučinení. Vzhľadom na celkovú dobu konania okresného súdu, na rozsah zbytočných prietáhov v jej rámci, zohľadňujúc tiež charakter súdneho konania (pracovnoprávny spor), možno sumu 40 000 Sk považovať za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Sťažovateľom požadovanú výšku primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd považuje v okolnostiach prípadu za neprimeranú.

V.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiada, aby ústavný súd zaviazal okresný súd uhradiť trovy konania jeho právnenému zástupcovi. Právny zástupca sťažovateľa listom z 19. augusta 2004 doručil ústavnému súdu vyčíslenie trov konania vo výške celkom 16 600 Sk, a to za tri úkony právnej pomoci (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na súd – sťažnosť zo 6. mája 2004 a písomné podanie na súd – odpoveď na výzvu 23. júla 2004), zvýšené o daň z pridanej hodnoty vo výške 19 %, ako aj trikrát režijný paušál á 136 Sk.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právnym zástupcom sťažovateľa vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého

ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ bol vo veci úspešný, a preto je potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom.

Pri výške náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z ustanovenia § 13 ods. 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“), ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom a podľa ktorého ak predmet sporu nie je oceníteľný peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna tretina výpočtového základu. Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je oceníteľná peniazmi.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za prvý polrok 2003 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 13 602 Sk.

Podľa takto určených kritérií je výška odmeny za úkony prevzatie a príprava vecí, podanie vo veci samej a odpoveď na výzvu 4 534 Sk za každý úkon podľa ustanovenia § 16 ods. 1 vyhlášky č. 163/2002 Z. z., t. j. spolu 13 602 Sk. Keďže právny zástupca sťažovateľa je platiteľom dane z pridanej hodnoty, podľa § 22 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. ústavný súd rozhodol o zvýšení uvedenej odmeny o daň z pridanej hodnoty vo výške 19 % na 16 186 Sk, ako aj o priznaní výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 19 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z., t. j. trikrát 136 Sk.

Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2004